

DEN NORSKE KIRKE
Mandal kirkelige fellesråd

Årsrapport 2013

Innledning

For Mandal kirkelige fellesråd har 2013 vært et år med god aktivitet, spennende arrangementer og mange gode prosjekter som er fullført.

Harkmark kirke ble feiret med 400 års jubileum og fikk en meget god oppgradering med maling av hele kirken utvendig. Ny rampe og trapp ved inngangen ble også bygget.

På slutten av året ble også bygget ny rampe til Mandal kapell. Vi har nå god tilgjengelighet for alle til våre kirker og kapellet.

Holum kirkegård er så godt som fullført i 2013 og kirken ble grundig vasket på våren av Holum Trial-klubb. Det er gjort en del trefelling mellom den gamle og nye kirkegården og kirkemuren er blitt reparert.

I Mandal kirke er en del tiltak påbegynt og planlagt. Det er gjort reparasjoner av innvendige vegger i skipet og foretatt nye undersøkelser i og under våpenhus. Nordveggen, som stort sett ligger i skyggen er blitt vasket av innleid firma.

Kirkens hus har vært en spennende sak også i 2013. Mandal bystyre gjorde sitt positive vedtak 20. juni, med 33 mot 2 stemmer for bygging på den aktuelle tomten. Det ble også avklart at Mandal menighet får inntil kr.5 mill. av overskudd etter salg av KFUM/K huset og Menighetshuset.

Når det gjelder økonomien, så har Fellesrådet god kontroll. Samarbeidet med økonomiavdelingen i Mandal kommune fungerer bra. Fellesrådet får rapport for hvert kvartal om den økonomiske situasjonen med god oversikt over inntekter og utgifter.

Fellesrådets sammensetning

Mandal kirkelige fellesråd har i 2013, bestått av:

For Mandal:

Kai Stoveland, leder

David Kolstad

1.varamedlem

Lars Kjølberg

2.varamedlem:

Torunn Westermoen

For Holum:

John Kittelstad

Kirsti Kvidbergskår

1.varamedlem

Ingrid Valand

2.varamedlem:

Gunnar Holbek

På Fellesrådets møte den 13.11.13 ble nye medlemmer fra Holum valgt for en ny 2. års periode.

Disse er Gunnar Holbek og John Morten Varhaug.

Vararepresentanter fra Holum ble: 1. John Kittelstad – 2. Ingrid Valand

Geistlig representant,

oppnevnt av biskopen:

Per Ragnar Haraldstad

Vararepresentant:

Håkon Borgenvik

Kommunens representant:

Åse Lill Kimestad, nestleder

Vararepresentant:

Torggrim Olsen

Fellesrådets oppgaver

Fellesrådet har etter Kirkelovens § 14 i oppdrag å:

- ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene
- utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen
- fremme samarbeid mellom menighetsrådene
- ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen

Herunder kommer:

- daglig drift og vedlikehold av kirkene
- drift og forvaltning av kirkegårdene
- arbeidsgiveransvar for alle kirkelig ansatte med unntak av prestene
- stille til disposisjon menighetskontor, prestekontor og kirkevergekontor
- gi administrativ hjelp til prestens kontor når staten gir tilskudd til dette
- legge til rette for konfirmasjonsundervisning og annen kirkelig aktivitet

Fellesrådet forvalter inntekter og formue knyttet til kirkene, samt tilskudd fra kommunale og statlige myndigheter og menighetenes givertjeneste.

Kirkevergen er saksbehandler og sekretær for Fellesrådet.

Fellesrådsarbeidet

Fellesrådet hadde 9 møter i 2013.

Fellesrådet behandlet totalt 27 saker i 2013 - samt 23 meldingssaker.

De ordinære sakene var:

Sak 001/13 Kirkevergenstillingen div. avklaringer (Dok: 11/00022-016)

Sak 002/13 Ny rampe ved kapellet. (Dok: 13/00002-002)

Sak 003/13 Rampe og belysning ved Harkmark kirke. (Dok: 13/00003-002)

Sak 004/13 Kirkevergestillingen, avklaringer (Dok: 11/00022-017)

Sak 005/13 Kirkevergestillingen - stillingsstørrelse. (Dok: 11/00022-018)

Sak 006/13 Diakonoppgaver uten fast tilsetning (Dok: 12/00036-009)

Sak 007/13 Budsjett drift 2013, endringer/kutt (Dok: 12/00038-007)

Sak 008/13 Investeringsbudsjett 2013, forslag (Dok: 12/00038-008)

Sak 009/13 Årsrapport 2012 - foreløpig utkast (Dok: 13/00004-002)

Sak 010/13 Årsregnskap 2012 - ikke revidert (Dok: 13/00005-001)

Sak 011/13 Ny varebil til kirkegårdsdriften (Dok: 13/00007-005)

Sak 012/13 Revisors beretning - 2012 (Dok: 13/00009-001)

Sak 013/13 Regnskapsrapport 1. kvartal 2013 (Dok: 13/00010-001)

Sak 014/13 Kirkens hus, revidert søknad til kommunen, vår 2013. (Dok: 10/00005-012)

Sak 015/13 Frivillig klokkertjeneste (Dok: 13/00011-001)

Sak 016/13 Tilsetting av kirkeverge (Dok: 11/00022-020)

Sak 017/13 Klokkertjenesten og tilskudd fra FR (Dok: 13/00011-005)

Sak 018/13 Diakonstilling 50% utlysning (Dok: 12/00036-010)

Sak 019/13 Regnskapsrapport 2. kvartal 2013 (Dok: 13/00010-003)
Sak 020/13 Møteplan for høsten 2013. (Dok: 11/00026-005)
Sak 021/13 Regnskapsrapport 3. kvartal 2013 (Dok: 13/00010-004)
Sak 022/13 Reglement om fri/permisjon med lønn (Dok: 12/00037-003)
Sak 023/13 Søknad om høyt gravminne/sten. (Dok: 13/00018-002)
Sak 024/13 Kors i Mandal kapell (Dok: 11/00028-009)
Sak 025/13 Innkjøp av ny Norsk salmebok 2013. (Dok: 13/00020-001)
Sak 026/13 Permisjonsreglementet, oppdatering 2013 (Dok: 12/00037-004)
Sak 027/13 Konstituering, nye medl. fra Holum menighetsråd. (Dok: 11/00024-003)

Arbeidsutvalg

Fellesrådets arbeidsutvalg (AU) har bestått av Kai Stoveland(leder), Kirsti Kvidbergskår (nestleder), Per Ragnar Haraldstad, samt kirkevergen. AU har hatt 1. møte dette året.

Kirkelig administrasjonsutvalg

Kirkelig administrasjonsutvalg (KAU) består av tre representanter for fellesrådet og to representanter for arbeidstakerne, og er virksomhetens partssammensatte utvalg. KAU har i 2013 bestått av: Kai Stoveland (leder), John Kittelstad(nestleder), Per Ragnar Haraldstad, Einar Sørensen og Oddveig F Olsson (de to siste er arbeidstakerrepresentanter). Kirkevergen er sekretær for utvalget. KAU behandler saker som har med ansettelse og ansettelsesforhold å gjøre. KAU hadde i 2013, tre møter, og behandlet ni saker.

Ferdigstilling av kirkegården i Holum

Arbeidet med Holum kirkegård fortsatte i 2013. Bildet over er fra september og viser den nye kirkegården etter at ospetrærne mellom gammel og ny kirkegård er felt.

Høsten 2013 ble det montert en «bautastein» som markerer inngangen til kirkegården og to stk «bautaer» som er montert som vannposter. All beplantning med busker og trær er på plass. Det siste som ble gjort i 2013 var asfaltering av parkeringsplassen. Hele plassen ble asfaltert og også veien forbi og videre inn til bolighus. Veien innenfor p-plass ble bekostet av private. Arbeidet på kirkegården inkl. p-plass er utført av anleggsgartner Terje Håland. Det som nå gjenstår er oppmåling til fastmerker og tilkopling av vann og strøm. Kirkegården skal også vigsles. Det planlegges å få de siste detaljer på plass etter påske 2014.

Andre saker i Holum

Vask av kirken

Kirken ble vasket i god tid før 17. mai. Arbeidet ble som tidligere utført av Holum trialklubb. Resultatet ble også denne gangen meget bra.

Lydanlegg

Det ble montert to ekstra høyttalere nede i kirken for å gi bedre lyd under galleriet. Man hadde noen problemer med disse i begynnelsen, men det ble etter hvert oppdaget feil på en kabel. Etter at dette ble rettet opp har tilbakemeldingene på lyd kvaliteten i Holum kirke vært bra.

Mandal kirke

Mandal kirke er som kjent Norges største trekirke og er en stor utfordring å vedlikeholde. Dette gjelder både innvendig og utvendig.

Den utvendige nordveggen som stort sett ligger i skyggen blir lett angrepet av svartsopp og grønske. Den fremsto som svært skitten og lite fin. Det ble leid inn firma til å vaske denne veggen i mai, og resultatet ble meget bra. Det er oppstått noe avskalling av maling utsatte steder på kirken. Dette blir holdt øye med og litt pussing og flekking gjøres av kirkegårdsansatte.

Innvendig i kirken er det blitt gjort en del arbeid med veggene. Veggene er konstruert med utmurt bindingsverk med pussede vegger innvendig. Sprekker og avskalling av murpuss er synlig flere steder. Murer har gått over de innvendige veggene i kirkerommet. Løs murpuss og maling har blitt fjernet og sprekkeene er blitt reparert med ny kalkmørtel.

Konservator, Hilde Viker Berntsen fra firmaet Mur & Mer var på befaring i kirken i juni og laget en god tilstandsrapport som i hovedsak omhandlet de innvendige veggene i kirken. Den viktigste

konklusjonen i rapporten forteller om malingen på veggene. Disse er sannsynligvis malt på 1980-90 tallet. Problemet er at det er brukt en type acrylmaling som har høy trykkstyrke og tetter overflaten og dermed sperrer for eventuell fuktighet inne i konstruksjonen. Rapporten anbefaler fjerning av denne malingen og at veggene behandles med en tradisjonell overflatebehandling som er antikvarisk og teknisk riktig for denne typen bygg. Dette er et stort og kostbart prosjekt og jobbes videre med i 2014.

Våpenhuset i kirken fremstår som halvferdig. Den venstre veggen når man kommer inn, ble for noen år siden delvis tatt ned og man fjernet råte og sopp i bindingsverket. Overflatebehandling på denne veggen ble da ikke gjort ferdig i påvente av å gjøre ferdig også den høyre veggen. Det planlegges å begynne på denne jobben tidlig i 2014. Arbeidet i våpenhuset utføres av snekker Haraldstad og murmester Øyvind Lauvnes som har god kompetanse på denne type arbeid med antikvariske bygg.

Orgelet i Mandal kirke

Orgelet i Mandal kirke er i dag en sjelden representant for sin tidsepoke. Faktisk blir ikke pneumatiske orgel som dette laget lenger, siden de trenger svært mye vedlikehold. Dette ble installert i 1923. Det er bygget av Oscar Walcker i firmaet W. Sauer, Frankfurt an der Oder. At det er pneumatisk betyr at orgelet drives med lufttilstrømming (til forskjell fra mekanisk og elektronisk drivverk). Orgelet har 1500 piper fordelt på 32 stemmer.

Norsk orgelverksted gjorde i 2013 en ganske omfattende jobb på orgelet. Stemming og en generell «service» ble gjort på våren. I september ble hele frikombinasjonsanlegget som ikke virket demontert. Dette ble reparert og justert slik at det nå fungerer bra.

Flyfoto over Mandal kirke og kirkegård

I august fikk vi mulighet til en tur med helikopter for å fotografere over Mandal kirke og kirkegård. Med kirkevergen som fotograf og kirkegårdsarbeider Einar Sørensen som fornøyd passasjer fikk vi en fin tur i nydelig vær. Kirkegården ble fotografert fra alle vinkler. Bildene er svært nyttige for flere av de ansatte. De brukes daglig på kirkesenteret, blant annet i forbindelse med planlegging av begravelser. De gir en veldig fin oversikt over kirkegården og gravene. Ved besøk på kirkesenteret er det nyttig å kunne vise hvor de forskjellige felter ligger på en fin måte.

Bildet viser området i Halsefidja. Øverst til venstre sees driftsbygningene ti kirkegården. Det planlegges å bygge et halvtak lengst til venstre på bildet.

Kirkegården sett fra nord. Her får man en fin oversikt som viser kirkens beliggenhet i byen. Man ser også hvor fint Kirkens Hus vil bli plassert i fjellet mot sykehuset.

Mandal kapell

Ved kapellet har den vesentligste saken vært å sikre bedre tilgjengelighet for de med nedsatt funksjons funksjonsevne. Den gamle rampen som ledet inn «bakveien» i kapellet var en svært dårlig løsning.

Øverste bilde viser kapellet før ny rampe er påbegynt.

Ny rampe ble godkjent av kommunen i 2013. Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne ble tatt med i prosessen for å sikre en god løsning fra brukernes side.

Den nye rampen ble bygget oppå den gamle, men motsatt vei. For å få dette til ble vegen inn langs kapellet hevet slik at trappetrinn inn mot bakgangen ble fjernet. Den nye rampen kunne da legges vannrett langs veggen og bort til en ny dør som fører direkte inn i gangen/vindfanget i kapellet.

Bildet i midten viser den nye rampen og legging av de gamle gressarmeringssteinene hvor terrenget er hevet. Arbeidet med montering av ny dør pågår også.

Nederste bilde viser vegen ferdig lagt og den nye rampen. Bare noe av arbeidet med rekkverket gjenstår. Ny dør er på plass.

Harkmark kirke – 400 år i 2013

Harkmark kirke. Nymalt i juni 2013.

Harkmark kirke feiret sitt 400 års jubileum i september 2013. Det ble en flott feiring over flere dager med konserter og andre arrangementer. Høydepunktet var en storslått festgudstjeneste den 22. september med påfølgende jubileumsfest.

I forkant av jubileet ble flere prosjekter fullført. Kirken ble malt utvendig. Alt treverk ble vasket og skrapet. Deretter ble kirken malt tre strøk med linoljemaling. Resultatet ble meget tilfredsstillende. Arbeidet ble utført av Malerbua AS.

Før maling, våren 2013.

Ny rampe og trapp til Harkmark kirke

Bygging av rampe og ny trapp ble etter nye tegninger godkjent av riksantikvaren. Byggingen av denne ble gjort i august. Arbeidet ble i sin helhet utført i uthogd/kilet naturstein med sort smijernsrekkverk. Resultatet ble meget pent og praktisk. Nå er tilgjengeligheten også i denne kirken lagt til rette for bevegelseshemmede. Arbeidet er utført av anleggsgartner Terje Håland.

Det ble også montert lyktestolper langs veien inn til hovedporten foran kirken. Dette har vært et ønske i lang tid. Det ble montert to stk stolper med lykter som passer fint inn og gir godt lys til vegen langs kirkemuren og bort til hovedporten. Det er koblet sensor til lyktene slik at de slår seg av og på etter lyset.

Ferdig malt, med ny trapp og rampe og nye lyktestolper, fremsto Harkmark kirke svært vakker til feiringen av 400 års jubileet.

Kirkens hus vedtatt i bystyret med 33 mot 2 stemmer!

Etter to utsettelse i Mandal bystyre ble gleden stor da Mandal bystyre godkjente og vedtok planene for bygging av Kirkens Hus. Det vesentlige i vedtaket er at kommunen avsetter tomten til dette formål og at kr. 5 mill. fra salg av KFUM/K huset og det gamle menighetshuset tilfaller prosjektet

Øystein Ramstad (kirkeverge), Helge Marie de Presno (menighetsrådsleder) og Tore Kleven (leder av planutvalget for Kirkens hus) og undertegnede gleder seg over et overveldende flertall for Kirkens hus i bystyret torsdag 20.juni.

IT verktøy i staben

Programmene fra Labora brukes aktivt i staben. Programmene, medarbeideren, saksbehandler, menighet og gudstjeneste fungerer for det meste meget bra og man får bra support fra Agrando når det trengs. Nytt i 2013 var at man nå også kan laste ned en app. til smart-telefonen slik at man har tilgang til kalenderen i «medarbeideren» også på mobil og nettbrett.

Datautstyr på kirkesenteret

De fleste har i dag en bærbar datamaskin til disposisjon. Det ble kjøpt inn en ny bærbar maskin til kontoret til kirkegårdsbetjeningen i Halsefidja. Noen datamaskiner er mere slitt enn andre og man må påregne noe utskifting i 2014. Serverfunksjonen blir ivaretatt av Kirkeidata. Felles printere har fungert tilfredsstillende i 2013 og nødvendig vedlikehold er utført etter behov.

Ansatte og arbeidsmiljø

Antall stillinger under Mandal kirkelige Fellesråd ved årsskiftet 2013 er som følger (angivelsen i prosent er avrundet til hele tall):

- Kirkeverge (100 % stilling)
- Sekretær/fullmektig på kirkevergekontoret i kombinasjon med prostesekretær og klokker i Harkmark med til sammen(83 % stilling).
- Undervisningsleder (80 + 20% stilling ivaretas av 2 stk vikarer) – trosopplæringsreformen.
- Menighetspedagog (80 % stilling) – trosopplæringsreformen.
- Menighetsutvikler (50 % stilling) – giverbasert.
- Menighetssekretær (86 % stilling).
- Klokkertjenesten i Holum ivaretas av frivillige.
- Klokkertjenestene på Skjernøy ivaretas av frivillige.
- Klokkertjeneste i Mandal ivaretas av frivillige.
- Kantorer (én stilling på 100 % og én stilling på 70 %). Frihelger og ferier ivaretas med tilkallingsvikarer.

- 3 kirketjenere (til sammen stillingshjemler på ca 160 %). Kirketjenerstillingen i Harkmark ivaretas som deltidsstilling i kombinasjon med kirkegårdsarbeider. Frihelgene/feriene ivaretas med tilkallingsvikarer.
- 1 kirkegårdsarbeider og en medarbeider på arbeidsmarkedstiltak, som fellesrådet ikke har arbeidsgiveransvar for. En kirkegårdsarbeider er i permisjon etter langtidssykemelding. Ekstra vikarer ble engasjert for å erstatte denne.
Det ble arbeidet på slutten av året for å tilsette fast vikar på kirkegården. Forventet tilsetning i januar 2014.
- Renholder i til sammen 25 % stilling, med ansvar driftsbygningene i Halsefidja (se ovenfor – 10%), på Kirkesenteret (10%) og i Harkmark kirke (5%).
Renholder ble sykemeldt i juni og gikk ut i svangerskapspermisjon november, Rengjøringsbyrået EWA Service ivaretar renholdet til ansatt renholder er tilbake.

Generelt er det en positiv og motivert stab med solid faglig kompetanse, som setter høye krav til kvalitet i arbeidet. Arbeidsfellesskapet fungerer godt og legger til rette for en god dialog mellom de ulike yrkes/faggrupper i de ulike arbeidsprosessene.

Fraværsprosenten i staben i 2013 er 11,17 %. Det høye tallet skyldes et langtidssykefravær.

Mandal kirkelige fellesråd har stor glede av IA-avtalen med NAV og et meget godt samarbeid med saksbehandler i NAV.

Givertjenesten – tilskudd fra menighetsrådene

Givertjenesten til menighetsrådene videreføres og finansierer menighetsutviklerstillingen og deler av trosopplæringen. Ved full bemanning av stillingene som finansieres av menighetsråd og stat/bispedømme ble kostnadene i 2013 høyere det budsjetterte beløp på kr. 730.000,-. Merkostnader på trosopplæring for 2013, ut over menighetsrådets budsjett, dekkes inn av fellesrådet.

Nøkkeltall

Når det gjelder oppslutningen om den kirkelige aktiviteten, vises det til menighetsrådenes innrapporteringer. Fellesrådet har særskilt ansvar for kirkegårdsdriften. Tabellen viser antall gravlagte i hvert sokn for årene 2008 til 2013. Tallene i parentes viser herav urner/bisettelser.

Sokn /årstall	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Mandal	105 (15)	121 (16)	116 (14)	135 (26)	134 (11)	123 (21)
Holum	11 (0)	10 (1)	10 (0)	11 (1)	20 (1)	15 (3)
Harkmark	7 (1)	7 (1)	1 (0)	9 (2)	5 (1)	4 (0)
Totalt	123 (16)	138 (18)	127 (14)	155 (29)	159 (13)	142 (24)

Kirkevergens protokoller inkluderer de som faktisk er gravlagt på kirkegårdene, uavhengig av om seremonien er foregått i soknet eller i kommunen, samt medlemmer av andre tros- og livssynsamfunn enn Den norske kirke. Den norske kirkes medlemmer utgjør ca 90 % av antall gravlagte, mens de resterende 10 % er medlemmer av andre livs- og trossamfunn. Det er også av og til slik at om seremonien foregår i Mandal, så kan selve gravleggingen foregå i annen kommune.

Økonomi

Fellesrådets økonomiske stilling framkommer i drifts- og investeringsregnskapet for Mandal kirkelige fellesråd. Hovedinntektskilden er bevilgninger fra kommunen. Andre vesentlige inntektskilder er brukerbetaling for stell og festeavgift på graver. Statlig tilskudd fra bispedømmet som i hovedsak er øremerket trosopplæring, samt bidrag fra menighetsrådenes givertjeneste til menighetsutvikler og trosopplæring.

Fellesrådet behandles likt med kommunenes egne enheter når det gjelder økte midler i forbindelse med lønnsoppgjøret, samt eventuell reduksjon i driftsrammen når dette er påkrevd. I 2013 ble tilskudd fra kommunen økt tilsvarende lønnsvekst.

Fellesrådet har for øvrig god kontroll på økonomien når det gjelder driftsregnskapet. For 2013 vises netto driftsresultat på kr. 713.711,-. Det forholdsvis gode resultatet skyldes besparelser/vakanse på avd. 1300, kirkegården. Det var også avsatt midler fra fond til vedlikehold som ikke er fullført og som videreføres i 2014.

Mindreforbruk i driftsbudsjettet vil vanligvis bli plassert på driftsfond.

Fellesrådets inntekter og utgifter i 2013 fordeler seg slik:

Driftsinntekter:		
600-659	Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	(954 208)
700-789	Refusjoner/overføringer	(2 299 047)
790	Kalk. Inntekt ved komm. Tj.ytingsavtale	(150 000)
800-829	Statlige tilskudd	(871 027)
830-839	Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	(6 544 000)
840-859	Tilskudd fra fellesråd/menighetsråd	-
SUM DRIFTSINTEKTER		(10 818 282)
Driftsutgifter:		
010-099	Lønn og sosiale utgifter	6 676 006
100-299	Kjøp av vare og tjenester	2 700 299
300-389	Refusjoner/overføringer	52 400
390	Kalk. Utg. ved komm. Tj.ytingsavtale	150 000
400-479	Tilskudd og gaver	671 715
SUM DRIFTSUTGIFTER		10 250 420

Samarbeid

Samarbeidsforholdene med Mandal kommune er gode. Det er et godt samarbeid med de andre fellesrådsområdene i prostiet; med jevnlig samlinger for kirkevergene og øvrige ansatte. I 2013 har man også hatt to samlinger for kirketjenere og kirkegårdsarbeidere. Dette har vært godt mottatt hos de ansatte. Det utveksles erfaringer både når det gjelder utstyr og rutiner.

Virksomhetsplan for Mandal kirkelige fellesråd

Det ble i 2012 utarbeidet en virksomhetsplan for arbeidet i fellesrådet for 2012-2016. Planen skal gi en god oversikt over utfordringer og planer i virksomheten. Flere av punktene i planen er, som det fremkommer i denne årsrapporten, fullført i 2013.

Vesentlige punkter i virksomhetsplanen som gjenstår, og skal prioriteres i 2014 er:

Mandal kirke: Lasering av benker

Våpenhus og kirkerom, maling og rep av vegger -rep. dører m/skinn

Nytt gulvteppe i kirka – rødt?

Utbedring trapp hovedinngang, steinlegging foran trapp utbedres

Holum kirke: Knefall, alterring - rensing – salmaker

Harkmark kirke: Oppussing bislag

Kapellet: Gavlvegg mot vest - utbedring mot råte

Mandal 26. februar 2014

Kai Stoveland

Øystein Ramstad

Leder, Mandal kirkelige fellesråd

Kirkeverge